

Wacław Jarmołowicz

Katedra Makroekonomii i Badań nad Gospodarką Narodową
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Recenzja podręcznika akademickiego Stanisława Lisa „Współczesna makroekonomia” (Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2011)

Recenzowana praca ma charakter podręcznika akademickiego, który prezentuje treści z zakresu makroekonomii. W obecnych standardach kształcenia na studiach ekonomicznych treści te są przedmiotem wykładów i ćwiczeń na studiach licencjackich (pierwszego stopnia) w ramach przedmiotu „Podstawy makroekonomii” oraz na studiach magisterskich (drugiego stopnia) – „Makroekonomia II”.

Uwzględniając szczegółowy dobór problemów składających się na całość prezentowanych w podręczniku zagadnień związanych z zakresem przedmiotowym współczesnej makroekonomii, jak również sposób ich prezentacji charakteryzujący się odwoływaniem się autora do znajomości podstawowych zagadnień makroekonomicznych u odbiorcy, podręcznik ten, moim zdaniem, jest szczególnie przydatny studentom do studiowania i nauczycielom akademickim do nauczania makroekonomii na poziomie studiów magisterskich.

Należy podkreślić, że podręcznik pt. *Współczesna makroekonomia* wypełnia w znacznym stopniu lukę w zakresie nauczania makroekonomii na poziomie magisterskim. Obecnie na polskim rynku dostępnych jest wiele pozycji dydaktycznych odpowiadających potrzebom i standardom w zakresie podstaw makroekonomii, ale niewiele prac jest przygotowanych w tak dojrzały sposób jak praca prof. S. Lisa. Treść i forma recenzowanego podręcznika upoważniają do stwierdzenia, że opracowanie to może i powinno być wykorzystywane i użyteczne także w nauczaniu makroekonomii i ekonomii w ogóle, również na innych niż ekonomiczne studiach wyższych.

Wyrażam jednocześnie głębokie przekonanie, co wynika z gruntownego zapoznania się z treścią i metodyką podręcznika, że w pełni zasługuje on na rekomendację. Ma on bowiem wybitne walory dydaktyczne i naukowe, prezentuje oryginalne i nowatorskie ujęcie współczesnej makroekonomii. Dostrzegając ciągłość oraz różnorodność rozwoju myśli ekonomicznej, autor eksponuje szczególnie istotne i kontrowersyjne zagadnienia.

Wydany przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w 2011 r. podręcznik w pełni odpowiada potrzebom i standardom nauczania makroekonomii. W konkursie Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego zorganizowanym w 2012 r., w którym oceniono najlepsze podręczniki akademicki wydane w Polsce w latach 2009–2011, uzyskał wyróżnienie za merytoryczny poziom i metodykę w prezentowaniu treści w aspekcie dydaktycznym.

Opracowanie składa się z 290 stron, obejmujących – poza stroną tytułową, spisem treści, słowem wstępnym oraz wykazem stosownych oznaczeń, a także spisem literatury oraz tabel i wykresów – łącznie 266 stron tekstu podstawowego. W wykazie bibliograficznym wymieniono 150 pozycji literaturowych o charakterze naukowym i dydaktycznym, wydanych tak w kraju, jak i za granicą, zarówno w postaci zwartej, jak też i artykułowej, przy czym pozycji zagranicznych jest blisko 70. Praca zawiera 9 tabel oraz 80 rysunków.

Książka składa się z 11 rozdziałów, zamieszczonych w 3 częściach:

– część pierwsza, zatytułowana „Wprowadzenie do ekonomii”, obejmuje dwa rozdziały, a mianowicie: „Makroekonomia – przedmiot, koncepcja i dylematy” oraz „Mierzenie poziomu działalności gospodarczej”;

– część druga, zatytułowana „Makroekonomia gospodarki zamkniętej”, składa się z 7 rozdziałów: „Determinanty dochodu narodowego w krótkim okresie”, „Polityka fiskalna i sektor publiczny”, „Rynek pieniądza”, „Współzależności między rynkiem pieniężnym a rynkiem dóbr i usług. Model *IS-LM*”, „Rynek pracy i bezrobocie”, „Inflacja”, „Model równowagi makroekonomicznej *AD-AS*”;

– część trzecia „Wprowadzenie do makroekonomii gospodarki otwartej” obejmuje dwa rozdziały: „Równowaga makroekonomiczna w gospodarce otwartej (model *IS-LM-BP*)” oraz „Wahania koniunkturalne w gospodarce rynkowej”.

W ramach poszczególnych rozdziałów wyodrębniono podrozdziały rozwijające eksponowane treści, z objaśnieniami, komentarzami, licznymi tablicami, wykresami i przypisami.

Należy podkreślić, że układ pracy jest logiczny, spójny i przejrzysty. Autor prowadzi więc czytelnika książki od wprowadzenia do problematyki makroekonomii, przez poszczególne podejmowane zagadnienia z uwzględnieniem rozwinięcia treści oraz logiki wywodu, dostrzegając potrzebę stopniowania trudności i możliwości absorpcji materiału pod względem dydaktycznym.

Szczególnymi walorami naukowymi, dydaktycznymi i metodologicznymi recenzowanego podręcznika są: wybitny poziom merytoryczny, nowoczesne treści przedstawione w kontekście rozwoju współczesnej światowej, jak i krajowej myśli ekonomicznej, a także znakomity i wciągający sposób prezentacji i narracji autorskiej wykorzystujący osiągnięcia metodologii nauk ekonomicznych oraz doskonała polszczyzna.

Wyrażam przekonanie, że recenzowane dzieło S. Lisa jest pozycją mającą wszelkie walory, aby stać się jednym z najważniejszych podręczników z zakresu teorii ekonomii, a zwłaszcza makroekonomii na polskim rynku edukacyjnym, w segmencie akademickim oraz w ogóle w polskim obiegu współczesnej myśli ekonomicznej. Stwierdzam jednocześnie, że rekomendowany podręcznik to doskonały przewodnik merytoryczny i metodyczny nie tylko dla studentów i nauczycieli akademickich, ale także dla menedżerów, pracodawców i polityków społeczno-gospodarczych, w jakże złożonych realiach i świecie pojęć współczesnej polskiej i światowej ekonomii.

Reasumując, recenzowany podręcznik prezentuje wysoki poziom naukowy i dydaktyczny oraz w nowatorski i ciekawy sposób przedstawia skomplikowaną materię makroekonomii. Syntetycznie ujmując zasadnicze jego walory, należy podkreślić, że:

1. Z merytorycznego punktu widzenia treści przedstawione w podręczniku w istotnym stopniu wyczerpują standardowe wymagania w zakresie nauczania makroekonomii na wyższych studiach ekonomicznych. W szczególności mogą one być wykorzystane do nauczania makroekonomii na poziomie studiów magisterskich.

2. Książka jest jednym z wyróżniających się podręczników krajowych, wypełniających lukę wydawniczą dotyczącą zaawansowanego poziomu nauczania makroekonomii na studiach wyższych.

3. Podręcznik w pełni odpowiada kanonom wiedzy w zakresie makroekonomii współczesnej. Uwzględnia dorobek współczesnej światowej myśli ekonomicznej, zwłaszcza głównego nurtu ekonomii, nie pomijając wkładu ekonomii polskiej.

4. Obok dominującego tradycyjnego sposobu prezentacji dorobku rozwoju myśli nowożytnej, autor podejmuje innowacyjne i nowe problemy prezentowane w jak najbardziej nowoczesnej formie i treści. Dotyczy to przykładowo problematyki pieniądza, rynku pracy czy inflacji, kiedy to autor nie poprzestaje na zagadnieniach dotychczas dość powszechnie analizowanych i ocenianych, ale wprowadza również nowe i zarazem istotne elementy.

5. Zaletą podręcznika jest neutralność światopoglądowa autora umożliwiająca prezentowanie wielości poglądów w sposób wysoce zdyscyplinowany, zintegrowany i proporcjonalny. Dominuje przy tym podejście polegające na przedstawianiu kierunków i szkół związanych z głównym nurtem ekonomii.

6. Logika wywodu i merytoryczna prezentacja treści dostosowana jest do absorpcji potencjalnego czytelnika (studenta, wykładowcy, praktyka gospodarczego). Podręcznik odwołuje się zarazem do już posiadanego zasobu wiedzy z zakresu ekonomii i umiejętnie ją rozwija.

7. W podręczniku znalazły się liczne komentarze i uzupełnienia materiałowe – stosownie do toku wykładu, umożliwiające czytelnikowi lepszą orientację w realiach współczesnej gospodarki, a przede wszystkim dające możliwość konfrontacji teorii i praktyki gospodarowania.

8. Jakość wydania w pełni poprawna, książka stosowna objętościowo, komunikatywna.

Dostrzegając pewne braki w treści podręcznika, wynikające m.in. z niezamieszczenia w nim pytań czy też zadań umożliwiających i ułatwiających zarówno studiującym, jak i nauczającym sprawdzenie nabywanej wiedzy w trakcie uczenia się i nauczania, warto też postulować, aby przy ewentualnych kolejnych wydaniach podręcznika, powyższy „brak” uzupełnić. Można tego dokonać przez zamieszczenie odpowiednich zestawów pytań i zadań w końcowej części poszczególnych rozdziałów (i stosownie do ich treści) bądź przez przygotowanie bardziej uniwersalnego i całościowego zestawu przedstawionego na końcu podręcznika.

**Review of the textbook “Współczesna ekonomia” by Stanisław Lis,
(Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2011)**

The review concerns a textbook for the study of macroeconomics at economics and non-economics institutions alike. This publication corresponds to canons of contemporary macroeconomics in terms of both theories and the forms in which they are presented. In a competition held by the National Board of the Polish Economic Society, the book received the award for the best textbook published in Poland in the years 2009–2011.

Keywords: economy, macroeconomics, social product, balance on the market of production factors, unemployment, inflation, macroeconomic balance, business cycle.